

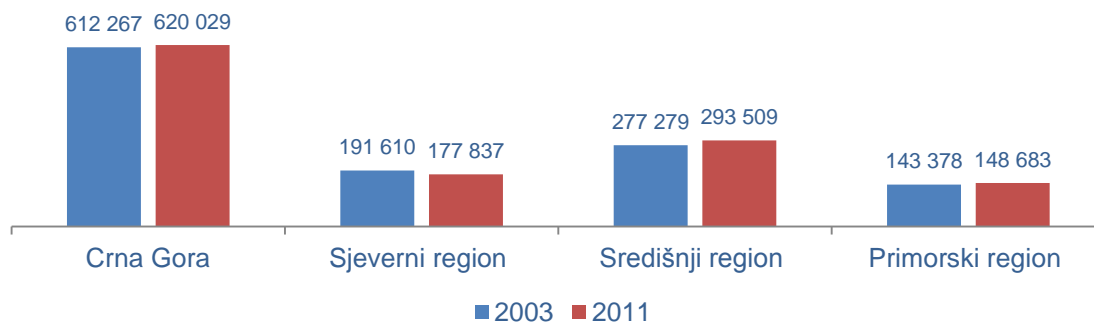

Uporedni pregled broja stanovnika po polu i starosti prema opštinama, Popis 2003. i 2011. godine

Zavod za statistiku nastavlja objavljivanje podataka iz Popisa stanovništva, domaćinstava i stanova u 2011. godini. U tom smislu, ovim Saopštenjem ukazaćemo na to da metodologija popisa 2011. i 2003. godine ne obezbeđuje potpunu uporedivost broja stanovnika, iz razloga promjene međunarodnih definicija, u pogledu definisanja kontigenta stanovnika. Iz tog razloga Zavod za statistiku je pripremio uporedni pregled broja stanovnika po opštinama, u kome je broj stanovnika iz popisa 2003. godine prilagođen metodologiji popisa 2011. godine i to u onoj mjeri koliko su dozvoljavali podaci prikupljeni popisom 2003. godine.

Najveću razliku pri primjeni definicije izazvalo je uvođenje namjere u pravilo prisutnosti od godine dana. Kategorija stanovnika koja je izazvala najveće promjene jesu studenti iz Crne Gore koji studiraju u inostranstvu. Naime, prema metodologiji 2003. godine, ova kategorija stanovnika se ubrajala u stanovništvo Crne Gore i može se identifikovati kroz pitanja prikupljena popisom. Dodatnu razliku čine lica koja borave u Crnoj Gori kraće od godine, ali imaju namjeru da borave još najmanje toliko da njihov ukupni boravak bude jedna godina. Ova informacija se nije prikupljala popisom 2003. godine, tako da se ova kategorija stanovnika nije mogla ni identifikovati, a samim tim nije se moglo izvršiti metodološko usklađivanje.

Grafik 1. Stanovništvo prema popisima 2003. i 2011. godine, po regionima

- Broj stanovnika u 2011. godini povećao se za 7 762 lica
- Do pada broja stanovnika od 7,2% došlo je u Sjevernoj regiji. U središnjem i Primorskom regionu došlo je do porasta broja stanovnika i to za 5,8% odnosno 3,7%.

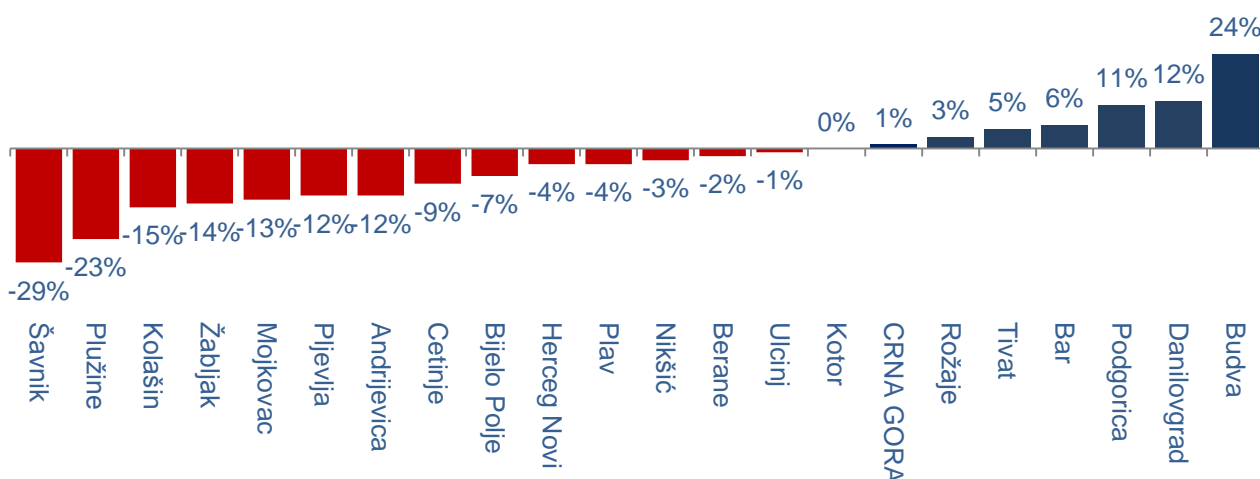
Tabela 1. Polna struktura stanovništva prema Popisima 2003. i 2011, po opštinama

	Popis 2003 po metodologiji 2011					Popis 2011				
	Stanovništvo			Struktura stanovništva prema polu (%)		Stanovništvo			Struktura stanovništva prema polu (%)	
	ukupno	muško	žensko	muško	žensko	ukupno	muško	žensko	muško	žensko
CRNA GORA	612 267	301 218	311 049	49,2	50,8	620 029	306 236	313 793	49,4	50,6
Andrijevica	5 727	2 913	2 814	50,9	49,1	5 071	2 614	2 457	51,6	48,5
Bar	39 539	19 262	20 277	48,7	51,3	42 048	20 670	21 378	49,2	50,8
Berane	34 511	17 246	17 265	50,0	50,0	33 970	17 087	16 883	50,3	49,7
Bijelo Polje	49 297	24 712	24 585	50,1	49,9	46 051	23 204	22 847	50,4	49,6
Budva	15 488	7 430	8 058	48,0	52,0	19 218	9 224	9 994	48,0	52,0
Cetinje	18 335	8 807	9 528	48,0	52,0	16 657	8 031	8 626	48,2	51,8
Danilovgrad	16 470	8 212	8 258	49,9	50,1	18 472	9 704	8 768	52,5	47,5
Herceg Novi	32 254	15 652	16 602	48,5	51,5	30 864	14 990	15 874	48,6	51,4
Kolašin	9 859	4 936	4 923	50,1	49,9	8 380	4 229	4 151	50,5	49,5
Kotor	22 599	10 744	11 855	47,5	52,5	22 601	10 837	11 764	48,0	52,1
Mojkovac	9 953	4 981	4 972	50,1	50,0	8 622	4 352	4 270	50,5	49,5
Nikšić	74 459	36 722	37 737	49,3	50,7	72 443	35 751	36 692	49,4	50,7
Plav	13 659	6 733	6 926	49,3	50,7	13 108	6 664	6 444	50,8	49,2
Pljevlja	34 968	17 154	17 814	49,1	50,9	30 786	15 138	15 648	49,2	50,8
Plužine	4 213	2 113	2 100	50,2	49,9	3 246	1 666	1 580	51,3	48,7
Podgorica	168 015	82 272	85 743	49,0	51,0	185 937	90 614	95 323	48,7	51,3
Rožaje	22 382	11 196	11 186	50,0	50,0	22 964	11 776	11 188	51,3	48,7
Šavnik	2 914	1 440	1 474	49,4	50,6	2 070	1 071	999	51,7	48,3
Tivat	13 422	6 635	6 787	49,4	50,6	14 031	6 903	7 128	49,2	50,8
Ulcinj	20 076	10 031	10 045	50,0	50,0	19 921	9 938	9 983	49,9	50,1
Žabljak	4 127	2 027	2 100	49,1	50,9	3 569	1 773	1 796	49,7	50,3

**Tabela 2. Razlika broja stanovnika Popis 2011. - Popis 2003.
(po metodologiji Popisa 2011.), po opštinama**

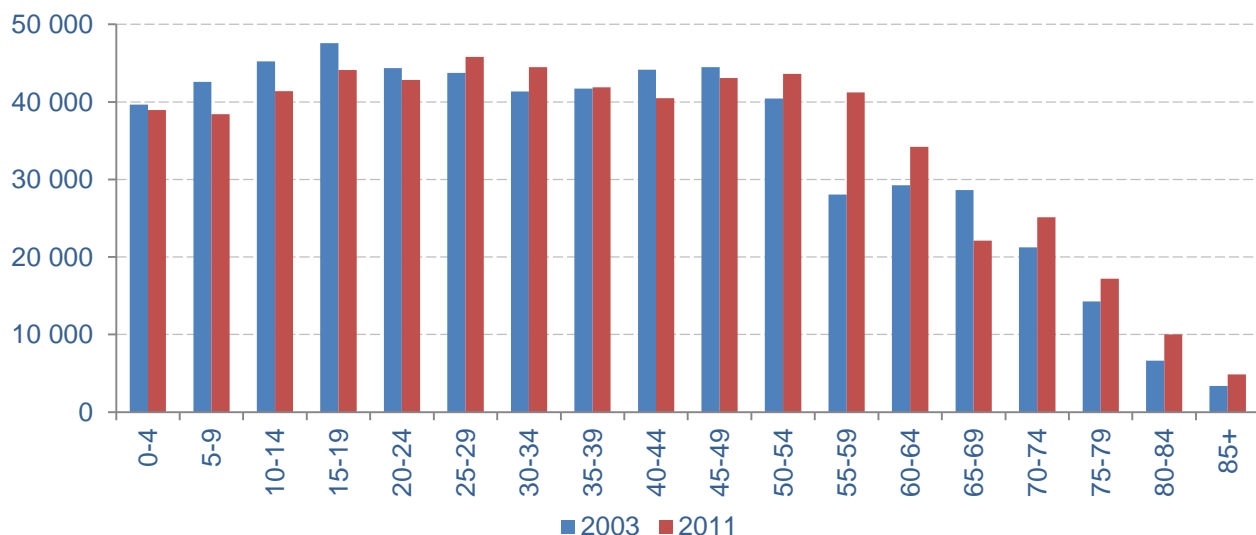
	Razlika broja stanovnika 2011. – 2003.			Rast / pad u %
	Ukupno	muško	žensko	
CRNA GORA	7 762	5 018	2 744	1,3
Andrijevica	-656	-299	-357	-11,5
Bar	2 509	1 408	1 101	6,3
Berane	-541	-159	-382	-1,6
Bijelo Polje	-3 246	-1 508	-1 738	-6,6
Budva	3 730	1 794	1 936	24,1
Cetinje	-1 678	-776	-902	-9,2
Danilovgrad	2 002	1 492	510	12,2
Herceg Novi	-1 390	-662	-728	-4,3
Kolašin	-1 479	-707	-772	-15,0
Kotor	2	93	-91	0,0
Mojkovac	-1 331	-629	-702	-13,4
Nikšić	-2 016	-971	-1 045	-2,7
Plav	-551	-69	-482	-4,0
Pljevlja	-4 182	-2 016	-2 166	-12,0
Plužine	-967	-447	-520	-23,0
Podgorica	17 922	8 342	9 580	10,7
Rožaje	582	580	2	2,6
Šavnik	-844	-369	-475	-29,0
Tivat	609	268	341	4,5
Ulcinj	-155	-93	-62	-0,8
Žabljak	-558	-254	-304	-13,5

Grafik 2. Pad ili rast broja stanovnika u odnosu na Popis 2003. godine, po opštinama

- Najveći pad u broju stanovnika zabilježen je u Šavniku 29%, Plužinama 23%;
- Najveći porast zabilježen je u Budvi i to 24%;
- Porast od 12%, zabilježen je u Danilovgradu. Ovaj porast, između ostalog, izazvan je, primjenom metodološkog pravila da se zatvorenici koji su na odsluženju kazne zatvora osuđeni na duže od godinu dana ubrajaju u stanovništvo opštine na čijoj teritoriji se nalazi Zavod za izvršenje krivičnih sankcija.

Grafik 3. Uporedni podaci prema starosti, Popis 2003 i Popis 2011

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

U Crnoj Gori, u periodu od 1. do 15. aprila 2011. godine, sproveden je Popis stanovništva, domaćinstava i stanova (u daljem tekstu: popis).

Popis je sproveden prema stanju na dan 31. mart 2011. godine u 24:00 časa, što se smatra referentnim momentom popisa. Neposredno po završetku popisa, izvršena je kontrola kvaliteta popisa, na reprezentativnom uzorku popisnih krugova, radi ocjenjivanja obuhvata i kvaliteta podataka prikupljenih popisom. Prvi rezultati kontrole ukazuju na potpun obuhvat jedinica popisa.

Popis se sproveo na tradicionalan način, metodom intervjua, koristeći princip od vrata do vrata. Intervju sa ispitanicima su obavili popisivači.

Popis koji se prema međunarodnim preporukama sprovodi svakih deset godina, proces je prikupljanja, obrade i objavljivanja demografskih, ekonomskih, obrazovnih, migracionih, etničko kulturoloških i socijalnih podataka koji se odnose na stanovništvo zemlje u određeno vrijeme. Takođe, popisom se dobijaju podaci o broju domaćinstava i stanova kao i o njihovim karakteristikama.

Priprema, organizacija i sprovođenje popisa zasniva se na načelima: relevantnosti, nepristrasnosti, pouzdanosti, transparentnosti, blagovremenosti, profesionalne nezavisnosti, racionalnosti, konzistentnosti, javnosti, statističke povjerljivosti i upotrebe ličnih podataka isključivo za statističke svrhe.

Popis je sproveden u skladu sa Zakonom o popisu stanovništva, domaćinstava i stanova u 2011. godini ("Sl. list Crne Gore", br. 41/10, 44/10, 75/10) i Metodologijom za pripremu, organizaciju i sprovođenje popisa (u daljem tekstu: Metodologija). Metodologija je u potpunosti usklađena sa međunarodnim standardima kojima se utvrđuju zajednička pravila u prikupljanju podataka o stanovništvu, od kojih su za Popis 2011 najvažnija:

Preporuke Konferencije evropskih statističara za Popise stanovništva i stanovanja 2010. godine, a pripremljene u saradnji sa Ekonomskom komisijom UN-a za Evropu i Statističkom kancelarijom Evropske unije – EUROSTAT-om;

- Regulativa 763/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta Evropske unije o popisima stanovništva i stanovanja, kao i Regulativa 1201/2009 koja implementira Regulativu 763/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta Evropske unije o popisima stanovništva i stanovanja u pogledu tehničkih specifikacija obilježja i njihova raščlanjivanja.

Jedinice popisa su stanovništvo, domaćinstva i stanovi.

Stanovništvo

Popisano stanovništvo predstavljaju državljani Crne Gore, državljani Crne Gore i strani državljani, strani državljani i lica bez državljanstva, koja imaju prebivalište (stalno ili privremeno) u Crnoj Gori, bez obzira da li se u vrijeme popisa nalaze u Crnoj Gori ili u inostranstvu, bez obzira da li u vrijeme popisa posjeduju lična identifikaciona dokumenta i bez obzira da li žive u stanu, drugim objektima ili na javnim površinama;

Stanovništvo predstavljaju lica sa uobičajenim mjestom boravka u Crnoj Gori;

Uobičajeno mjesto boravka predstavlja mjesto gdje lice uobičajeno provodi dan, bez obzira na privremenu odsutnost iz razloga rekreacije, odmora, posjete prijatelja ili rođaka, poslovne odsutnosti, kao i odsutnosti usljed medicinskog tretmana ili religijskog hodočašća, kao i mjesto u kome lice boravi neprekidno, najmanje od 1. aprila 2010. godine ili je stiglo u to mjesto kasnije, ali ima namjeru da ostane tu najmanje jednu godinu;

Uobičajeno mjesto boravka predstavlja mjesto gdje lice uobičajeno provodi dan, bez obzira na privremenu odsutnost (iz razloga rekreacije, odmora, posjete prijateljima ili rođacima, poslovne odsutnosti, kao i odsutnosti usljed medicinskog tretmana ili religijskog hodočašća), kao i mjesto u kome lice boravi neprekidno najmanje od 1. aprila 2010. godine, ili je stiglo u to mjesto kasnije, ali ima namjeru da ostane tu najmanje jednu godinu.

Uobičajenim stanovnicima određene geografske ili administrativne jedinice smatraju se samo ona lica:

- koja uoči referentnog momenta popisa žive neprekidno u svom uobičajenom mjestu boravka barem 12 mjeseci ili,
- koja su tokom 12 mjeseci uoči referentnog momenta popisa došla u svoje uobičajeno mjesto boravka s namjerom da u njemu ostanu barem godinu dana.

Opšte pravilo kojim se uređuje kriterijum uobičajenog mjesta boravka jeste da je to mjesto gdje lice provodi većinu svog dnevnog/noćnog odmora. Kod većine lica primjena ovog pravila neće izazivati veće poteškoće. Međutim, poteškoće se mogu javiti u nekim posebnim slučajevima, kada treba reagovati na sljedeći način:

- za lica koja tokom nedjelje rade i borave daleko od svojih domaćinstava i vraćaju se jednom nedjeljno u svoja domaćinstva, uobičajenim mjestom boravka treba smatrati mjesto u kojem žive sa svojim domaćinstvom bez obzira na to da li rade u Crnoj Gori ili van Crne Gore;

- za učenike osnovnih i srednjih škola koji su za vrijeme školske godine daleko od svojih domaćinstava, uobičajenim mjestom boravka treba smatrati mjesto u kojem žive s domaćinstvom bez obzira na to da li se školuju u Crnoj Gori ili van Crne Gore;

- ustanove za smještaj lica smatraju se uobičajenim mjestom boravka za sva lica koja u vrijeme popisa borave ili se očekuje da će boraviti 12 ili više mjeseci u odgovarajućoj instituciji. Ovdje su uključena lica koje borave u bolnicama, domovima penzionera, institucijama za oporavak, zatvorima ili vaspitnim ustanovama za maloljetnike;

- u slučajevima gdje lice redovno živi u više od jednog mjesta boravka tokom godine, mjesto gdje provodi većinu svog vremena treba uzeti kao uobičajeno mjesto boravka, bez obzira na to nalazi li se ono u Crnoj Gori ili van Crne Gore;

- mjesto popisivanja smatra se uobičajenim mjestom boravka za beskućnike, skitnice i lica bez uobičajene adrese;

- za djecu koja žive u dva domaćinstva naizmjenično (npr. nakon razvoda roditelja), uobičajenim mjestom boravka treba smatrati domaćinstvo u kojem provode većinu vremena. Ako dijete provodi jednaku količinu vremena s oba roditelja, uobičajenim mjestom boravka treba smatrati mjesto u kojem se dijete nalazilo u referentnom momentu popisa.

***Izdaje i štampa Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 IV Proleterske br.2, telefon (+382) 20 230-811, faks (+382) 20 230-814***

***Saopštenje pripremile:
Biljana SEKULOVIĆ i Snežana REMIKOVIĆ
Tel. +382-20-230-969;
contact@monstat.org***